

Milí čtenáři,

nevzpomínám si, že bych se za tu dobu, kdy píšu do Ďáblíka úvodníky, zmínil o jaderné energetice. Snadno se přiznám, že jejím technickým zákoutím moc nerozumím a můj vztah k ní je definován především skutečností, že když vylezu na českobudějovickou Černou věž a pohlédnu k proslulému zámku Hluboká, nemám šanci vidět jej jinak než na pozadí temelínských chladicích věží. Ale dnes bych rád u nukleárního tématu setrval, a to pod vlivem mediálních zpráv o tom, že německá vláda, pužena mj. nedávnou fukušimskou katastrofou, rozhodla o neprodleném ukončení provozu v německých jaderných elektrárnách nejpozději do r. 2022, přičemž osm ze svých atomek již nedávno uzavřela. Zaujalo mě, že komise, kterou vláda zřídila pro nalezení expertního stanoviska k problému a jejímž doporučením se řídí, byla nazvána „etická“ (Ethik-Kommission für eine sichere Energieversorgung). Je to těžko představitelné pro nás, kteří žijeme v zemi, kde za hlavní odborné zázemí pro všechno lidské jednání je již po několik desetiletí považována nikoli snad etika (filozofická nauka o mravnosti), ale ekonomie.

V čele německé etické komise stojí třiasedmdesátiletý Klaus Töpfer, rodák z dnes polského Walbrzychu a dlouholetý ekologický odborník s mezinárodním renomé. To nám ale ještě nevysvětlí, proč se „nejaderná“ komise německé vlády nazývá „etická“. Jak pro všechno na světě souvisí odmítnutí jádra s mravností (nota bene když by např. v českém případě znamenalo konec báječně výnosného exportu temelínských kilowatthodin do ciziny)? Inu, nezbyvá než se mrknout zpátky k těm Němcům a hledat vysvětlení trochu od lesa. Velký německý filozof Immanuel Kant vysvětluje ve své teorii o kategorickém imperativu podstatu skutečné mravnosti. Mravně jednat, to znamená jednat podle takových našich zásad, které by mohly být uplatněny jako zásady všeobecné, přinášející prospěch všem. Jinými slovy, etické jednání je takové, jímž přijímáme – jako svou nejvyšší povinnost – zodpovědnost za celý svět, nikoli jen za své úzké, osobní či skupinové zájmy. Etika tedy

nemůže být vynucena okamžitou potřebou, ale musí být vedena obecným rozumem sledujícím všeobecné blaho. Právě v tomto smyslu se od německé komise očekávalo etické rozhodnutí a zatím se zdá, že zadání naplnila. Co z toho vyplývá pro nás? Požadovat naši vlastní, českou etickou komisi? No, řeknete si možná, že by to nebylo od věci, jenže: to bychom potřebovali jednu etickou komisi k energetice, druhou k dopravě, další třeba ke školství – a aby nám ta etika nepodlehla inflaci, což by nás asi mrzelo. Ale co když úsilí o takový etický nástroj je zrovna tím imperativem, který bychom, bez ohledu na osobní pocity, měli poslechnout?

Tomáš Malina

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Pískovna u Žemličky je přechodně chráněnou plochou	str. 2
NP Šumava: konec divoké přírody pro turisty	str. 3-4
Vláda připravuje rozsáhlé omezení práv českých občanů	str. 5-7
Energetická revoluce? Ano, prosím!	str. 8
Výsledky ankety „Zelená perla roku 2010“	str. 11-12
Seriál o lidech a Calle aneb Jak to všechno bylo – Díl VI. Čmelák	str. 13-14
Pozvánky na akce	str. 18-21

Pískovna u Žemličky je přechodně chráněnou plochou

Na návrh Cally vyhlásil Městský úřad Trhové Sviny k 1. červenci 2011 Přechodně chráněnou plochu Pískovna u Žemličky. Pískovna bude přechodně chráněnou plochou do 1. července 2022, kdy se bude opět hodnotit její stav z hlediska ochrany přírody a rozhodovat o prodloužení či neprodloužení zákonné ochrany.

Pískovna u Žemličky leží v lesním komplexu mezi Jílovicemi a Hlubokou u Borovan. Calla se ochranou jejích obyvatel zabývá dlouhodobě. Kromě orientačního biologického průzkumu jsme byli také u řízení České inspekce životního prostředí, jehož výsledkem byl zákaz zalesnění pískovny s ohledem na výskyt ohrožených druhů, nebo u instalace informační tabule o přírodních hodnotách pískovny. Naším zatím nejvýraznějším počinem se stala obnova centrální a největší tůně, která se s pomocí těžké techniky uskutečnila v loňském roce. Před pískovnu byla v roce 2010 z iniciativy sdružení Calla umístěna také informační tabule upozorňující na výjimečnost lokality a potřebu cílených zásahů, které udržují, případně zvyšují biologickou rozmanitost.

Pískovna je významná především jako místo rozmnožování obojživelníků, kteří zde mají silné populace. V říjnu roku 2009 proběhly na lokalitě managementové zásahy spojené s prohloubením a obnovou centrální tůně. Tůň nevyhovovala potřebám obojživelníků kvůli pokročilému stupni sukcese, zejména kvůli zarůstání orobincem a zanášení organickým materiálem. Biologický průzkum lokality, který proběhl v červnu roku 2010, odhalil tyto druhy obojživelníků: čolek obecný, čolek velký, skokan zelený, skokan krátkonohý, skokan štíhlý, rosnička zelená. Všechny zmíněné druhy obojživelníků patří ke zvláště chráněným organismům podle české legislativy, čolek velký je chráněný dokonce celoevropsky v rámci soustavy Natura 2000.

K dalším zvláště chráněným druhům živočichů, které na lokalitě žijí, patří užovka obojková, batolec červený nebo svižníci. Zajímavý je také výskyt dalších druhů bezobratlých, z nichž např. rákosníček *Donacia versicolorea* byl zařazen do červeného seznamu. Mezi zajímavé rostlinné druhy nalezené na lokalitě patří třezalka rozprostřená nebo bělolist nejmenší. Oba zmíněné druhy byly zařazené do červeného seznamu cévnatých rostlin ČR.

Za spolupráci při vyhlásování přechodně chráněné plochy je třeba poděkovat především Městskému úřadu Trhové Sviny, Lesům ČR (vlastník pozemku), Olze Dvořákové, Davidu Fischerovi a Petru Prášilovi.

Jiří Řehounek

Jak jsme zakopávali broukoviště

Dlouho plánovaná a dvakrát odložená akce „Zasad si svůj špalek!“ se konečně uskutečnila. Konkrétně se tak stalo 18. května v horkém jarním odpoledni na přírodní zahradě Centra globální a ekologické výchovy Cassiopeia. Zúčastnilo se jedenáct dospělých, tři děti a jeden pes. Obzvláště velký kmen duté lípy dal zúčastněným zabrat, než se ho podařilo uvést do vertikální polohy. Výsledek můžete obdivit na fotografii.

Vytvoření broukoviště by se neobešlo bez pomoci mnoha lidí. Takže musíme poděkovat českobudějovickému magistrátu za poskytnutí materiálu z nuceného kácení, entomologům Lukáši Čížkovi a Michalu Plátkovi za konzultaci designu broukoviště, autorce přírodní zahrady Monice

Pýchové z Cassiopeii za nadšenou spolupráci a poskytnutí prostoru a především všem zúčastněným kopáčům. Díky!

Jiří Řehounek

Břehule pilně hrabou

Na jihočeských lokalitách je v plném proudu hnízdní sezóna břehulí říčních. Na konečné závěry je sice ještě brzy, protože ještě nejsou vyhrabané všechny nory, už teď však můžeme konstatovat, že naše letošní zásahy se podařily. Sčítání břehulí bude tradičně provedeno až po polovině června, kdy už je možné počet nor považovat za víceméně konečný. Na fotografii Petra Heneberga se můžete podívat na hnízdní stěnu ve Lžinské pískovně na Táborsku, která byla v letošním roce obnovena díky projektu Cally.

Jiří Řehounek

NP Šumava: konec divoké přírody pro turisty

Hnutí DUHA zjistilo v bezzásahovém území šumavského národního parku masivní kácení podél turistických cest. Nejde o opatření proti kůrovci, důvodem má být ochrana turistů před pádem suchých stromů. Přestože jde o území ponechaná divoké přírodě, nechal ředitel parku Jan Stráský okamžitě dřevo odvážet. Ekologická organizace upozorňuje, že ředitel koná v příkrém rozporu s posláním národního parku. Tisíci turistů, kteří sem každoročně přijíždějí obdivovat divokou přírodu, nezbude než chodit kilometry pouze po cestách lemovaných z obou stran pařezy, nebo jezdit jinam. Ke kácení a s výjimkou první zóny i odvozu suchých kmenů dochází například v pásmu podél Starobřeznické cesty po zelené turistické značce z Modrav na Březník a na mnoha dalších místech. Podobný osud hrozí i cestě k pramenům Vltavy.

Ochrana turistů před případným pádem suchých stromů je bezesporu legitimní, Hnutí DUHA ale kritizuje způsob, jakým se tato opatření provádějí – existují podstatně šetrnější metody, které výletníkům neznehodnotí zážitek z šumavské přírody. Např. v sousedním národním parku na bavorské straně Šumavy a donedávna také u nás se nebezpečné stromy podél cest zlomily nebo seřízly tak, aby vypadaly jako pahýly, když se strom sám od sebe ulomí. S výjimkou nejfrekventovanějších cest se takto předčasně nelámaly v širokém pásmu všechny stromy, ale jen ty, které hrozily pádem na stezku.

V národním parku však nyní jezdí harvester, který podél cest uřezává v širokém pásmu všechny stromy u pařezy, následně je naporcuje na špalky a odváží. Správa parku tak nedodrhuje ani své vlastní platné směrnice a nařízení. Podle nich se podél cest nekácí všechny stromy, ale jen ty nebezpečné a v území ponechaném přírodě se nesmí kmeny odvážet.

Hnutí DUHA upozornilo, že suché stromy patří k divoké přírodě a mají také význam pro ochranu půdy i mladých stromků. Jejich náhlým pokácením se zcela mění prostředí a podél cest vznikají pruhy holin. Ekologická organizace vyzvala Jana Stráského, aby kácení všech suchých stromů podél stezek okamžitě zastavil a použil šetrnější metody, které umožní turistům pozorovat ze stezek divokou přírodu.

Jaromír Bláha z Hnutí DUHA řekl: „Na stezku Cikánskou slatí jsem vodil exkurze a ukazoval lidem, jak vypadá podmáčený smrkový prales. Dnes už nemám, kde bych jim ho ukázal, ředitel parku nechal všechny stromy podél poválkového chodníku pokácet a mimo stezku do první zóny nesmíme vstoupit. Počinání Jana Stráského dosáhlo vrcholu absurdity. Zničení divoké přírody kolem turistických cest je zcela v rozporu s posláním národního parku. Ten je tu také od toho, aby lidé taková místa na vlastní oči viděli.“

„Souvislost mezi odvozem dřeva z bezzásahových území a ochranou turistů nevidím vůbec žádnou a doufám, že se výlety tisícovek milovníků Šumavy tímto způsobem neznehodnocují jenom proto, aby si někdo zatopil v kamnech. Přece palivové dříví pro místní lidi se má brát z těch dvou třetin parku, kde se v lesích hospodaří, a ne z území ponechaného přírodě.“

„Jan Stráský připravil turistům na Šumavě „povedený“ zázitek. Místo aby mohli v samém srdci národního parku sledovat vývoj horského lesa, budou se procházet po cestách lemovaných samými pařezy. Pralesy v prvních zónách parku už neuvidí vůbec, protože pohyb je zde omezen právě jen na značené stezky. Přitom zajistit ochranu turistů před případným pádem suchého stromu lze i šetrnějšími metodami, jak ukazují zkušenosti z Bavorského lesa.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA ze 16.května 2011

Stovky českých i zahraničních vědců se sjednotily v otázce Šumavy

Stovky vědců z ČR i ze zahraničí podpořily stanovisko České společnosti pro ekologii (ČSPE), upozorňující na ohrožení Národního parku Šumava (NPŠ) postupem nového vedení v čele s Janem Stráským. Zástupci ČSPE předali 12. 5. 2011 dokument o této široké podpoře zástupcům Parlamentu ČR a zároveň ho zaslali předsedovi vlády Petru Nečasovi, prezidentu republiky Václavu Klausovi a dalším zástupcům vlády, politických stran i vedení NPŠ. Dopis se stanoviskem ČSPE je umístěn i na webových stránkách <http://dopis.cspe.cz>, kde ho od zveřejnění 21. 3. 2011 podpořilo nejen 19 předních vědeckých společností a institucí z ČR i ze zahraničí, ale také více než 2865 osob z řad odborné i široké veřejnosti, mezi nimi přes 457 vědců. Spolu s doložením široké podpory svého stanoviska vyjádřili zástupci ČSPE i vážné znepokojení nad tím, že se správa NPŠ neřídí platnou legislativou.

Dopis České společnosti pro ekologii (ČSPE) představitelům vlády a parlamentních stran na podporu funkční ochrany přírody v NP a CHKO Šumava ze dne 21. 3. 2011 varoval před plánovanými kroky nového vedení NPŠ v čele s novým ředitelem Janem Stráským.

„Realizace veřejně deklarovaných plánů ředitele Stráského by dle stovek předních odborníků a vědců znamenala vážné ohrožení přírody v národním parku, avšak potřebné řešení problémů s kůrovcem by nepřinesla,“ říká předsedkyně ČSPE Hana Šantrůčková. Dopis ČSPE vyjadřoval nesouhlas především s prolomením hranice bezzásahovosti, těžbou dřeva v nejcennějších částech NPŠ a s vyhlášením kalamitního stavu, o který J. Stráský žádal MŽP.

Vyhlášení kalamitního stavu by J. Stráskému umožnilo při dalším postupu v NPŠ nerespektovat zákon.

Ministr životního prostředí Tomáš Chalupa však J. Stráskému nevyhověl a ve svém vyjádření 21. 4. 2011 plány J. Stráského výrazně omezil a nařídil mu při následném postupu dodržet všechny zákonné podmínky.

„Jan Stráský však již krátce poté zákon porušil, a to rozmístěním trojnožek napuštěných biocidy v I. zóně Národního parku bez patřičného povolení. V dokumentu dnes předaném zástupcům parlamentu proto deklarujeme nejen širokou podporu zástupců české i zahraniční vědecké obce našemu stanovisku a kladné hodnocení rozhodnutí pana ministra Chalupy, ale také znepokojení nad tím, aby nedocházelo k dalšímu porušování zákona ze strany vedení NPŠ,“ říká Šantrůčková.

Stanovisko ČSPE dosud podpořilo dalších 19 vědeckých společností a institucí včetně Komise pro životní prostředí Akademie věd ČR, dále 2865 jednotlivců, z toho 457 českých a zahraničních vědců. Seznam těch, kdo stanovisko ČSPE podpořili, je spolu s dopisem umístěn na adrese <http://dopis.cspe.cz>.

Tisková zpráva České společnosti pro ekologii z 12. května 2011

Seznam vědeckých společností a institucí, které stanovisko ČSPE podpořili:

Biologické centrum Akademie věd ČR v.v.i.

Centrum pro globální změny Akademie věd ČR v.v.i. – Czech Globe

Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Ústav botaniky a zoologie

Muzeum přírody Český ráj

Fakulta přírodovědně humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci – podporuje

požadavek neomezování účasti vědců
Daphne ČR – Institut aplikované ekologie
Gesellschaft zur Forderung des Nationalparks Harz e.V.
PAN Parks Foundation, Hungary
Center of Waddensea and North Sea, Netherlands.
Česká společnost pro ekologii
Česká botanická společnost
Česká společnost ornitologická
Česká limnologická společnost
Česká zoologická společnost
Česká společnost pro krajinnou ekologii (CZ-IALE)
Česká společnost entomologická
Česká společnost experimentální biologie rostlin (CSEBR)
Komise pro životní prostředí Akademie věd České republiky

Vláda připravuje rozsáhlé omezení práv českých občanů

Nechte si na hlavu padat popel a mlčte, zní vzkaz české vlády občanům zašifrovaný v návrhu novely stavebního zákona. Změnit se má devatenáct let fungující způsob zapojení veřejnosti do rozhodování o životním prostředí skrze občanská sdružení. Lidé a obce svými připomínkami prý pouze zdržují a komplikují podnikání. O podobě měst, vesnic a krajiny by se měli napříště domlouvat pouze úředníci s podnikateli a developery. Zatímco pokusy vlády o oslabení pozice zaměstnanců vůči podnikům přivádějí do ulic desítky tisíc naštvaných lidí, o snaze vyšachovat lidi ze správních řízení zatím téměř nikdo neví. Omezení práv by přitom postihlo všechny bez rozdílu. Podle nevládních organizací jde o útok na demokratické principy rozhodování. Změny mohou zhoršit stav životního prostředí a způsobit devastaci krajiny. Proti návrhu vystupují také odborníci na právo životního prostředí a ochranu lidského zdraví.

Úpravy se týkají stavebního zákona, procesu posuzování vlivů na životní prostředí (tzv. EIA), vodního zákona a zákona o ochraně přírody a krajiny. „Soudní dvůr Evropské unie i mezinárodní organizace kritizují Českou republiku za nedostatečnou ochranu práv veřejnosti. Ministerstvo pro místní rozvoj přesto podléhá tlaku průmyslových a stavebních lobby a chce občany připravit o již téměř dvacet let zaručené právo spolupodílet se na rozhodování o podobě místa, kde žijí,“ říká právnička Petra Humlíčková, koordinátorka Legislativního centra Zeleného kruhu.

„Důvodová zpráva ministerstva mluví jasně – lidé nejsou povolováním staveb nijak dotčeni, nenesou za ně odpovědnost a nemají proto do rozhodování co mluvit. Podle představ vlády máme zřejmě mlčky sedět doma, nechat si padat popel z továren na hlavu, dívat se, jak nás obkličují silnice, na polích rostou továrny, sklady a satelity a spoléhat, že nás stát ochrání,“ dodává Petra Humlíčková.

„Po schválení novely by se nejen lidé, ale ani obce nemohly účastnit stavebních řízení, kde se povolují dálnice, průmyslové podniky, spalovny nebo přehrady. U dalších záměrů jako jsou satelitní městečka, parkoviště a kancelářské komplexy by se veřejnost nesměla účastnit už vůbec žádných povolovacích procesů,“ říká právník Lukáš Matějka z Arniky. Účast občanských sdružení ve správních řízeních je přitom prakticky jedinou možností, jak může veřejnost rozhodování skutečně ovlivnit. Občané by měli být vyloučeni také ze stavebních řízení týkajících se vodních toků, tedy jedná-li se o přehradách, melioracích nebo betonování říčních koryt. Vláda chce navíc zachovat neomezenou moc takzvaných autorizovaných inspektorů, kteří mohou povolovat stavby místo stavebních úřadů bez ohledu na mínění občanů. Na pražské Pankrácké pláni takto autorizovaný inspektor vydal povolení ke stavbě mrakodrapu a nelze se proti němu odvolat.

Vláda se při přípravě bezprecedentních škrtnů občanských práv ohání konkurenceschopností českých

podniků. Zjednodušeně řečeno, lidé nemají mluvit do rozhodování, protože to zdržuje úředníky a komplikuje podnikání. Argument, že ochrana životního prostředí a diskuse s občany brzdí ekonomický rozvoj, je ale naprosto scestný. Příklady severských států Švédska, Norska a Finska ukazují, že je tomu spíše právě naopak. Tyto země jsou známy vysokou úrovní demokracie a přísnou ochranou životního prostředí. Jejich ekonomiky a společnost patří k nejbohatším na světě.

„Jistě, pokud přestaneme chránit životní prostředí, některé podniky a developeři na tom krátkodobě vydělají. Je to však podobné, jako kdybychom uvažovali o zákazu odborů nebo povolení dětské práce. V civilizovaném světě je zkrátka potřebné chránit i jiné hodnoty, než jen ekonomický zisk soukromých firem,“ říká Martin Skalský, vedoucí Centra pro podporu občanů sdružení Arnika.

Proti vládním návrhům ostře vystoupila také Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze. „Váš návrh, týkající se změny (...) zákona (...) o ochraně přírody a krajiny, považujeme za zásadní porevoluční zvrát v demokratickém vývoji českého práva a rezolutně proto požadujeme jeho vypuštění z předkládané novely a ponechání stávajícího platného znění,“ napsal prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., vedoucí katedry práva životního prostředí a proděkan Právnické fakulty UK ministru pro místní rozvoj Kamilu Jankovskému.

„Environmentální legislativa patří mezi velké úspěchy posledních dvaceti let. Zajistila, aby podstatně (...) kleslo znečištění ovzduší i vod (...) a podstatně se zlepšila péče o přírodu a krajinu. Dobře připravené zákony se významně podílejí na tom, že se Češi mohou těšit lepšímu zdraví a žít příjemnější, kvalitnější život. Ubylo nákladů na zdravotní péči i zbytečného plýtvání surovinami v průmyslu. Zákonodárci a vládní exekutiva musí na tyto výsledky navázat (...) – nikoli udělat sérii velkých kroků nazpět. Schválení (...) legislativních změn by mělo vážné důsledky pro zdraví statisíců lidí a vedlo by k poškozování kvality prostředí v českých městech a obcích,“ uvedl k vládnímu návrhu předseda Komise pro životní prostředí Akademie věd České republiky MUDr. Radim Šrám, DrSc.

Současné vládní návrhy jdou paradoxně proti doporučením, která vyplynula z tzv. ekoauditů legislativy. Ten byl zpracován v loňském roce a měl právě navrhnout cesty k odstranění zbytečné byrokracie a zefektivnit různé povolovací procesy.

V minulém týdnu schválila poslanecká sněmovna parlamentu návrh novely zákona o urychlení výstavby dopravní infrastruktury. Podle senátního návrhu mají být jaderné elektrárny, přehrady, jezy nebo elektrická vedení v České republice „privilegovanými“ stavbami, pro které nemusí platit běžné stavební předpisy. To předpokládá omezení práva občanů na účast v rozhodovacích procesech a také usnadnění vyvlastňování. Ačkoliv vláda byla původně proti návrhu, ústy ministra průmyslu Martina Kocourka své stanovisko přehodnotila a rovněž tento zásah do občanských práv podporuje.

Tři mýty o občanech, kteří dělají potíže

➤ **Občané zdržují stavby**

Častý argument pro vyloučení občanů z rozhodovacích procesů je naprosto účelový. Občanská sdružení ani vlastníci nemovitostí nemohou zdržet ani zastavit žádnou stavbu – takovou pravomoc mají pouze úřady. Sdružení i vlastníci mohou v rámci správních řízení pouze předkládat své návrhy a argumenty. Problém české praxe je v tom, že ačkoliv úřady mají zákonem dané termíny na svá rozhodnutí, často je o mnoho měsíců a někdy i let překračují. Pomalá práce úřadů je pak dávana za vinu právě vlastníkům nemovitostí a občanským sdružením.

➤ **Ochrana životního prostředí ničí ekonomiku**

Už dvacet let posloucháme, že na ochranu životního prostředí si nejdříve musíme vydělat. Je prý tak drahá, že některé podniky si ji ani nemohou dovolit. Ve skutečnosti taková argumentace jen maskuje bezohledné podnikání a zastaralé továrny. Český průmysl patří v Evropě k nejvíce energeticky náročným a nejméně efektivním. Příklady severských států ukazují, že myslet se dá i jinak. Norsko, Švédsko i Finsko jsou známé vysokou mírou demokracie, přísnou ochranou životního prostředí a zároveň patří k nejbohatším státům světa.

➤ **Námitky občanů paralyzují úřady**

Zatímco v zemích západní Evropy je běžné, že úřady samy vyzývají lidi k vyslovení názoru a organizují různé informační kampaně, v České republice se rozhoduje zpravidla za zdi úřadů. Lidé se o věcech

dozívají často pozdě a podávají pak připomínky v tak pokročilých fázích rozhodovacího procesu, že je obtížné tyto návrhy zpracovat. Řešením není omezit právo lidí na účast v rozhodování, ale zveřejňovat všechny koncepce a plány hned v době, kdy vznikají a ne až těsně před jejich schválením či realizací.

Společná tisková zpráva Asociace ekologických organizací Zelený kruh, sdružení Arnika, Ateliéru pro životní prostředí, Nezávislého sociálně-ekologického hnutí NESEHNUTÍ a Ekologického právního servisu ze dne 18. května 2011

Návrh novely stavebního zákona: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=24>.

Zarazí Kocourkův návrh růst zelené energie?

Calla spolu s Hnutím DUHA, ale i celá řada profesních asociací obnovitelných zdrojů kritizují návrh ministra průmyslu, který mění pravidla pro podporu růstu obnovitelných zdrojů. Přijetí nového zákona o podporovaných zdrojích energie by zcela zastavilo nové instalace solárních panelů na střechách rodinných domů nebo malých firem na příštích deset let. Návrh ministra Kocourka zcela ignoruje postoj veřejnosti, která si ze tří čtvrtin myslí, že nedostatečně využíváme obnovitelné zdroje energie. Drtivá většina (84 procent) také nenamítá nic proti solárním panelům, pokud stojí na střechách.

Předložený návrh zákona totiž odkazuje na stanovené roční stropy z Národního akčního plánu pro obnovitelné zdroje. Limity u sluneční energetiky do roku 2020 však byly již dosaženy v roce 2010. Celkový povolený instalovaný výkon pro každý sektor čistých zdrojů ohrožuje celé odvětví zelené energetiky. Stropy megawattů v jednotlivých technologiích ve výsledku odradí investory špatných i dobrých projektů, solárních, malých vodních elektráren či bioplynových stanic. Nebudou mít totiž jistotu, zda v době přípravy projektu stát nestopne podporu pro daný zdroj.

Ekologické organizace také kritizují další problematické body nové legislativy:

- producenti zelené energii ztratí jistotu odběru vyrobené elektřiny. Krok ohrožuje zejména malé výrobce. Obnovitelná elektřina se tak do sítě nemusí vůbec dostat.
- návrh zákona prodlužuje dotace pro spoluspalování biomasy a uhlí ve velkých elektrárnách až do roku 2015. Rozhodnutí povede ke zdražení biomasy, které ohrozí malé lokální výtopny a kogenerační stanice i uživatele domácích kotlů na peletky.
- nový zákon vůbec nepočítá s koncepční podporou tepla z obnovitelných zdrojů, kde má Česká republika mnohem více možností než k výrobě zelené elektřiny.
- namísto cíleného energetického využití kuchyňského odpadu, listí nebo trávy v bioplynových stanicích navrhuje, aby byly spalovány ve spalovnách odpadu společně s kvalitními, recyklovatelnými surovinami.

Předkládaný zákon je dalším krokem vlády, který má omezit slibný rozvoj obnovitelných zdrojů energie v České republice, aby se nestaly konkurencí pro silný jaderný a fosilní energetický průmysl. Jdeme tak ale v protisměru k evropským trendům. Vidina krátkodobých zisků se tak promění v dlouhodobou ztrátu pro celé hospodářství.

Z tiskové zprávy Hnutí DUHA a Calla vybral Edvard Sequens

Připomínky nevládních organizací k Národnímu akčnímu plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů:

http://www.calla.cz/data/hl_stranka/ostatni/Pripominky%20NAP%20pro%20OZE.pdf

Energetická revoluce? Ano, prosím!

Na setkání nevládních protiatomových sdružení z Česka, Německa a Rakouska 16. dubna v Dolním Dvořišti jsme slíbili zahájení seriálu veřejných akcí k upozornění na rizika jaderné energie. První z nich pod heslem „STOP jaderné energii“ se uskutečnila v sobotu 14. května odpoledne na náměstí v rakouském Freistadtu. Na veřejném shromáždění cca 200-250 lidí vystoupili mimo zástupců nevládních organizací tří zemí a místních politiků také profesorka Dr. Helga Kromp (výzkumnice v oblasti klimatu), profesor Dr. Wolfgang Kromp (výzkumník v oblasti rizik) a Ing. Dalibor Stráský (právě jmenovaný antiatomový pověřenec země Horní Rakousko). Vše zakončil lidský řetěz proti jaderné energii okolo freistadtského náměstí.

České a rakouské nevládní organizace a další aktivisté se pak hned 28. května vydali dvěma autobusy do bavorského Landshutu, v blízkosti jaderné elektrárny Isar. Připojili jsme se tak k obrovské celoněmecké demonstraci "[Atomkraft - Schluss](#)". [Ochutnávka fotek na Facebooku](#) a [fotky z německých demonstrací](#). Češi byli mezi tisícovkami účastníků se přijati s nadějí, že i v Česku se situace konečně změní a vydáme se bezatomovou cestou jako Německo, Švýcarsko či Itálie, které po Fukušimě otáčí svým atomovým kormidlem. Právě Německo potvrdilo rozhodnutí nechat nyní osm uzavřených nejstarších jaderných bloků mimo provoz a do roku 2022 postupně zavřít všechny ostatní reaktory. Zároveň hodlá nasadit všechny síly na přebudování své energetiky, kterou posílí decentralizované obnovitelné zdroje a elektrárny na plyn. To je velká výzva i pro nás, byť se zdá, že česká vláda zatím sveřepě kráčí v protisměru.

Třetí akce, tentokrát v Česku se uskuteční v sobotu 25. června odpoledne na Kleti. Více o ní v pozvánkách.

Edvard Sequens

Freistadt, 14. května

Landshut, 28. května

Bioplynové stanice v Jihočeském kraji

Dne 9. května uspořádalo Sdružení Calla v Zasedací místnosti Auly JU v Českých Budějovicích přednáškovou besedu s názvem "*Bioplynové stanice v Jihočeském kraji - současnost a perspektivy*". Účast nebyla vysoká, ale i přesto byla akce přínosná, především pro několik studentů, kteří přišli z vlastního zájmu. Kromě nich zmiňme i dva zaměstnance ČIŽP. Ti projevili dokonce následně zájem i o elektronickou podobu prezentací, které obsahovaly mnoho cenných informací. Jedna z nich říká, že bioplynové stanice představují v rámci OZE jeden z nejstabilnějších zdrojů. Moderní bioplynové stanice dokáží generovat tepelnou a el. energii průměrně 332 dní v roce(!). Což je pro mnohé jistě překvapivé. Předčí tak i tzv. „stabilní zdroje“ jako jsou např. jaderné elektrárny, které pracují průměrně jen 299 dní v roce.

V jižních Čechách je v současnosti 40 bioplynových stanic, z nichž má převážná většina výkon pod 1 MWel. Zásadní význam má u bioplynových stanic také využití tepla. Vzhledem ke slušné stabilitě provozu tak mohou bioplynové stanice představovat téměř ideální zdroj pro vytápění objektů ve svém nejbližším okolí. Účastníci přednáškové besedy měli možnost poznat podrobněji bioplynovou stanici v Žabovřeskách,

kteřá patří k těm výkonnějším a také nejpěknějším na pohled. Její průměrná doba provozu je 23,42 hodin za den(!). Dodává el. energii do veřejné sítě a vytápí přilehlé administrativní budovy a dílny Zemědělského družstva. Ve fázi příprav je projekt vytápění celé obce. Ta by tak do budoucna mohla být zásobována teplem za velmi výhodnou cenu z lokálního zdroje. Podle slov předsedy družstva pana Návary je prvním krokem získání důvěry místních lidí. Když si ověří, že stabilita takového zdroje je opravdu tak dobrá, rádi se připojí. Co dodat? Snad jen to, že decentralizace energetiky by měla být podporována i státem. Ten však v současnosti vyvíjí úsilí zcela opačným směrem.

Prezentace od obou přednášejících, Miroslava Kajana a Jiřího Návary najdete na <http://www.calla.cz/index.php?path=energetika&php=biomasa.php>

Vojtěch Šimek

„Torza jsou krásná!“ – očima Jana Flašky

V dnešním ohlédnutí za fotosoutěží „Torza jsou krásná!“ vám představíme snímky, které se zatím v Dáblíku neobjevily, ale do svého Top 10 je zařadil jeden z porotců, Jan Flaška. Ze stránek našeho měsíčníku ho znáte jako fejetonistu, jinak ovšem renesanční osobností. Informatik, grafik, fotograf, novopečený otec a také autor vtipných bannerů pro Callu. Více se dozvíte také na jeho osobním webu www.ydiot.com. Takže čtyři fotky, které se líbily Honzovi Flaškovi.

Jiří Řehounek

Martin Baják - Tribečské vrchy - torzo zosobňující ducha místa

Vladana Švehlová –
Zajímavé torzo stromu na hrázi rybníka Svět

Petr Pavliska - Nadosah

Petr Tomáš – Tři bratři

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Parazit, ten tvrdý chleba má!

Když o někom řekneme, že je parazit, asi mu to nebude příjemné. Jméno, které v biologii označuje způsob života ohromného množství druhů rostlin (jako je třeba zářazka na fotografii), živočichů, hub i mikroorganismů, se dávno stalo součástí běžné mluvy a v historii bylo vícekrát zneužito.

Mít v sobě nebo na sobě cizopasníka skutečně nebývá pro hostitele nic kdovíjak příjemného. Dnešnímu člověku se obvykle vybaví klíště nebo někteří vnitřní paraziti z učebnic biologie, které ovšem zná většina z nás pouze z obrázků. K cizopasníkům patří samozřejmě i viry a některé bakterie, s nimiž máme špatné zkušenosti. To v nás možná vyvolává hrůzu a spojuje to parazity s hrozbou smrti. Jenže představa, že nás naši odvěcí cizopasíci souputníci zahubí, není tak docela přesná a platí právě jen pro některé z nich.

Většina parazitů totiž svého chleboďárce nezabije. A když už, tak ne hned. Jejich bytostným zájmem totiž je, aby hostitel vydržel co nejdéle živý. Taková tasemnice by zahynula velmi krátce po smrti majitele břicha, ve kterém bydlí. Určitou výjimkou jsou tzv. parazitoidi, např. larvy lumků parazitující uvnitř hmyzích larev. Ti svého hostitele zabijí až po delší době, v momentě, kdy jsou si jistí, že už ho nepotřebují.

Být parazitem vlastně není žádný med. Přinejmenším se to zdá být podobně obtížné, jako parazitem nebýt. Když si pak uvědomíme, že kvůli velmi složitým vývojovým cyklům, často zahrnujícím jednoho i více mezihostitelů, se jich dožívá dospělosti pouhá hrstka, velmi rychle jim přestaneme závidět zahálčivý život. A když si navíc špatně vyberou hostitele, tak na ně vypustíme antibiotika a další zabíjácí molekuly. Parazit, ten tvrdý chleba má!

Jiří Řehounek

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ZELENÉ PERLY ZA ROK 2011 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Přišel ten čas a dění ve veřejném prostoru nám začíná nabízet výroky, které budou mít šanci utkat se v celostátní soutěži Zelená perla příštího ročníku 2011. Budeme rádi, pokud nám i Vy pomůžete s nominacemi a citacemi, které Vás zaujmou. Posílejte je na adresu redakce.

Edvard Sequens

„Kdyby naše elektrárna stála tam co Fukušima, nic takového by se nemělo stát.“

Martin Kocourek, ministr průmyslu a obchodu v článku „Kdyby Temelín stál tam, co Fukušima, nic by se nestalo“, Parlamentnilisty.cz, 17. března 2011

Výsledky ankety „Zelená perla roku 2010“

Celkem 100 členů nezávislé Komise ze 114 rozhodlo o vítězi 19. ročníku ankety „Ropák roku“ o anti ekologický čin (osoba, která se prosazováním nějaké stavby či záměru, vydáním rozhodnutí či budováním stavby nejvíce zasloužila o poškození životního prostředí) a 16. ročníku ankety „Zelená perla roku“ o anti ekologický výrok. Výsledky Ropáka roku 2010 jsme představili v [Dáblíku č. 95](#).

Zelenou perlu 2010 získal

1) Pavel Drobil, ministr životního prostředí a poslanec Poslanecké sněmovny PČR (ODS) – Česká republika (205 bodů)

„Unie by měla přehodnotit svůj vztah k jádru. Bez toho, že jadernou energii prohlásíme za čistý, obnovitelný zdroj, nemáme šanci splnit dvacetiprocentní cíl podílu těchto zdrojů na výrobě elektrické energie, který si Evropa vytýčila.“

z článku Drobil navrhne, aby se jádro zařadilo mezi obnovitelné zdroje

<http://domaci.ihned.cz/c1-46390620-drobil-veze-prekvapeni-navrhne-aby-se-jadro-zaradilo-mez-obnovitelne-zdroje>, 12. 9. 2010

2) Pavel Drobil, ministr životního prostředí a poslanec PS PČR (ODS) (166 bodů)

„Dopady klimatu v Mikronésii mě zajímají, pokud nenarušují práci v České republice.“

(odpověď na otázku, zda MŽP zohlednilo při posuzování vlivů modernizace elektrárny Prunéřov II na životní prostředí i připomínky tohoto tichomořského státu, kterému změnou klimatu hrozí zaplavení oceánem)

z článku Drobil chce snížit administrativu podnikům

<http://www.ceskenoviny.cz/ekologie/zpravy/drobil-chce-snit-administrativu-podnikum/506619>, 22. 7. 2010

3) Alfred Brunclík, generální ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR (164 bodů)

„Betonová lobby ve skutečnosti neexistuje. Opravdu.“

z článku Levné nabídky Čičanů mohou zásadně změnit výstavbu dálnic, E15, 12. 5. 2010

4) Jiří Zimola, hejtmán Jihočeského kraje (ČSSD) (147 bodů)

„A ty povídačky o samoobnově lesa, těm už dnes na Šumavě a myslím, že i mimo Šumavu nikdo nevěří.“

z článku Ministr Drobil se na Šumavě seznamuje se situací kolem kůrovce

Český rozhlas (http://www.rozhlas.cz/zpravy/domaci/_zprava/ministr-drobil-se-na-sumave-seznamuje-se-situaci-kolem-kurovce-782387), 11. 9. 2010

5) Pavel Eybert, senátor Senátu PČR (ODS) (123 bodů)

„A co se týká Natury 2000, žádnou poškozenou perlorodku říční jsem tam nikde neviděl, dokonce jsem tam nikdy neviděl ani žádnou živou. Možná jsem se špatně díval.“

z článku Splouvání Vltavy? Uměle vyvolaný problém, MF DNES, 18. 1. 2010

6) Martin Roman, generální ředitel a předseda představenstva firmy ČEZ, a. s. (86 bodů)

„Kdyby se třetina peněz, které dáváme na podporu obnovitelných zdrojů, poslala vědcům, kteří se pokoušejí o termojadernou fyziku, tak už dnes máme hotovo.“

(z odpovědi na otázku, zda Evropě podpora obnovitelných zdrojů v jejím postavení pomáhá či škodí)

z rozhovoru v článku Na globální oteplování jdeme s luky a šípy

<http://www.lidovky.cz/na-globalni-oteplovani-jdeme-s-luky-a-sipy-fg7->

[/ln_noviny.asp?c=A101016_000047_ln_noviny_sko&klic=239436&mes=101016_0](http://www.lidovky.cz/na-globalni-oteplovani-jdeme-s-luky-a-sipy-fg7-/ln_noviny.asp?c=A101016_000047_ln_noviny_sko&klic=239436&mes=101016_0), 16. 10. 2010

7) Pavel Drobil, ministr životního prostředí a poslanec PS PČR (ODS) (83 bodů)

„Když to přeženu, mlok a květinka prostě nejsou nad člověkem, nad zájmy této společnosti, nad realitou, která v tomto státě je.“

z článku Mlok a květinka nejsou nad člověkem, říká ministr

http://www.lidovky.cz/mlok-a-kvetinka-nejsou-nad-clovekem-rika-ministr-zivotniho-prostredi-1ke-/ln_domov.asp?c=A100723_175730_ln_domov_mev, 23. 7. 2010

8) Pavel Drobil, ministr životního prostředí a poslanec PS PČR (ODS) (72 bodů)

„Téma ekologie a ochrany přírody je výsostně pravicové téma, stejně jako sociální politika.“

z článku Ministr životního prostředí Drobil: Sudťe mě podle práce, ne podle slov

http://zpravy.idnes.cz/ministr-zivotniho-prostredi-drobil-sudte-me-podle-prace-ne-podle-slov-1ev-/domaci.asp?c=A101119_170626_domaci_taj, 21. 11. 2010

9) Pavel Drobil, ministr životního prostředí a poslanec PS PČR (ODS) (69 bodů)

„My se s tím teď musíme vypořádat. Jestli kácet, nebo nekácet! Ten strom, který je kompletně sežraný kůrovcem, stejně nemá žádnou hodnotu.“

z článku Drobil: Povodňová daň není běžná, zemědělci pak budou chtít peníze za sucho

<http://www.novinky.cz/domaci/209904-drobil-povodnova-dan-neni-bezna-zemedelci-pak-budou-chtit-penize-za-sucho.html>, 28. 8. 2010

10) Vlasta Kilianová, vedoucí stavebního úřadu ÚMČ Brno-střed (65 bodů)

„Vzhledem k tomu, že námitku proti „narušení pohody bydlení“ podalo pouhých cca 50 účastníků řízení z několika tisíců účastníků řízení, je zřejmé, že zbývající většina účastníků řízení se s touto námitkou neztotožňuje.“

z textu druhého územního rozhodnutí pro nové železniční nádraží v Brně v odsunutém variantě, 9. 7. 2010

11) Ladislav Jakl, tajemník prezidenta ČR (54 bodů)

„Poctivému sedlákovci krvácí srdce, když namísto chleba musí pěstovat ten žlutý nesmysl, který zapleveluje tuto zemi. Krajinu zamořil žlutý benzín. Biopaliva škodí lidskému zdraví, krajině, motorům i motoristům.“

z článku Bursík: Klausovo řepkové veto? Klukovina

http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/volby-2010/bursik-klausovo-repkove-veto-klukovina_169157.html, 16. 5. 2010

12) Tomáš Jirsa, senátor Senátu P ČR (ODS) (44 bodů)

„Prosazením kůrovce jako chráněného tvora nechala Správa NPŠ lesy doslova sežrat.“

z článku Ministr Drobil podpořil koncept „Zelené Šumavy“, Českobudějovický deník, 17. 9. 2010

13) Václav Klaus, prezident ČR (40 bodů)

„Navíc jsem přesvědčen, že o jakémkoliv území by si měli rozhodovat především sami občané, kteří v něm žijí a nikoliv od místa odtržení úředníci často s extrémními názory v oblasti ekologie.“

z dopisu na téma vyhlášení Lesnického parku Křivoklátsko namísto Národního parku Křivoklátsko

<http://www.klaus.cz/clanky/2547>, 6. 4. 2010

14) Miroslav Šefara, ředitel Ředitelství vodních cest ČR (32 bodů)

„Na silnici a na vodě se naopak v plné nahotě ukazuje, jak nerovnoprávným účastníkem správních řízení je stát a že hlavní slovo mají různé občanské a ekologické iniciativy.“

z rozhovoru v článku Výstavba dopravní infrastruktury čeká na novely zákonů, Dopravní noviny, 9. 12. 2010

15) Rut Bízková, ministryně životního prostředí (30 bodů)

„Zároveň nepřístupné části Šumavy, nechané napospas kůrovci, suché, do nichž se, až uhoří blesk a ta trouchnivina začne hořet, ani hasiči nedostanou, nejsou to, co bychom si pod ochranou přírody v národních parcích představovali.“

z článku Kafkův Zámek II aneb tři měsíce ve funkci ministryně životního prostředí

<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/rut-bizkova.php?itemid=10429>, 1. 8. 2010

15) Pavel Drobil, ministr životního prostředí a poslanec PS PČR (ODS) (30 bodů)

„Já bych velmi rád, aby tyto vyděračské skupiny, tito výběřčí výpalného, nebyli součástí těchto procesů. Ale ti, kterých se to bezprostředně dotýká, to znamená občané, obce, občanská sdružení, která jsou v dotčeném území, tak jejich práva nechci vůbec omezovat, ba naopak. Chci, aby účastníky řízení byli ti, kterých se to dotýká, a ne ti, kteří si z toho udělali výnosný byznys.“

z článku Drobil vymete Bursíkova kůrovce i výběřčí zeleného výpalného

<http://www.parlamentnilisty.cz/parlament/vlada/181103.aspx>, 16. 11. 2010

16) Pavel Drobil, krajský lídr pro volby do Poslanecké sněmovny PČR (ODS) (15 bodů)

„Ti, kdo odmítají být jen diskusí na téma jaderného zdroje v našem kraji, by měli začít přemýšlet nad tím, kdy přijde na řadu diskuse o prolomení limitů těžby černého uhlí v Beskydech. V životě je totiž vždy něco za něco.“

z článku Jaderná elektrárna u Blahutovic?

http://novojicinsky.denik.cz/zpravy_region/jaderna-elektrarna-u-blahutovic20100115.html, 16. 1. 2010

17) Miroslav Ouzký, poslanec Evropského parlamentu (ODS) (9 bodů)

„Osobně jsem pro rozumnou ochranu životního prostředí, ale to co předvádí sdružení Děti Země, má s láskou k přírodě pramálo společného.“

z článku D8 – Pozor na motýly a bacha na to křoví

<http://www.ouzky.cz/mudr-miroslav-ouzky-d-pozor-na-motyly-a-bacha-na-to-krovi>, 3. 6. 2010

Podle tiskové zprávy Děti Země upravil Edvard Sequens

Vrcholí ornitologická sezóna – stovky lidí sledují ptáky po celé republice

Konec května je obdobím vrcholné hnízdní sezóny ptáků. Do terénu denně vyrážejí stovky členů České společnosti ornitologické, kteří sledují rozšíření a početnost jednotlivých ptačích druhů. Získaná data říkají, které druhy u nás ubývají a které naopak početnost zvyšují, stávají se základem pro detailní vědecké studie nebo je využívá státní správa při rozhodování v oblasti ochrany přírody.

V letošním roce začíná již třetí cyklus monitoringu ptačích oblastí soustavy Natura 2000 a evropsky chráněných ptačích druhů (druhů přílohy I [Směrnice o ptácích 2009/147/ES](#)), na kterém ČSO spolupracuje s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR. Celkem bude mapován výskyt 33 ptačích druhů a velká shromaždiště vodních ptáků na více než 70 místech v republice. Širší rozsah monitoringu je plánován pro bukače velkého, bukáčka malého, tetřívka obecného, chřástala kropenatého, malého a polního a pro lelka lesního. Do terénu tak vyrazí v průběhu roku více než 250 spolupracovníků České společnosti ornitologické.

„Nejvýznamnější část práce v jednotlivých ptačích oblastech leží na bedrech členů patronátních skupin,“ říká Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické, a dodává: „Členy patronátních skupin jsou dobrovolníci, kteří vedle monitoringu cílových ptačích druhů zajišťují i sledování a ochranu prostředí a propagaci ptačích oblastí. Výsledky jejich práce využívá stát mimo jiné pro přípravu zpráv Evropské komisi a loni na podzim vyšly i v souhrnné [knižní publikaci](#). Dovíme se z ní třeba to, že v bezzásahových zónách na Šumavě se výborně daří tetřevu hlušci nebo datlíkovi tříprstému.“

Zatímco monitoring 41 ptačích oblastí probíhá od roku 2005, Jednotný program sčítání ptáků vstupuje letoškem do neuvěřitelného 30. ročníku. Po více než čtvrtstoletí sledují členové ČSO stále stejnou metodikou měnící se početnost běžných druhů ptáků. Sčítání přitom není nijak jednoduché, vyžaduje jednak odborné znalosti, neboť ptáci se určují především podle zpěvu, ale i velkou disciplínu. Většina ptačích druhů je aktivní hlavně ráno, ornitologové proto musejí být v terénu již před východem slunce. Řada z nich po takovém čtyřhodinovém ranním sčítání odchází do svého regulérního zaměstnání.

„Díky nadšení, profesionalitě a obrovskému nasazení členů ČSO máme k dispozici unikátní údaje o tom, jak se mění česká příroda,“ uzavírá Vermouzek. „Víme například, že běžní ptáci zemědělské krajiny nám mizí pod rukama vlivem špatně nastavených zemědělských dotací.“ (viz <http://www.birdlife.cz/index.php?ID=1714>, www.birdlife.cz/index.php?ID=1756).

Tisková zpráva ČSO

Střípky Cally

Seriál o lidech a Calle aneb Jak to všechno bylo

díl VI. Čmelák

Milé čtenářky a čtenáři, už jste zvědaví, kdo že se Vám to dnes v rámci tohoto seriálu představí? Pokud hádáte někoho od písku, břehulí a brouků, tak jste to uhodli. V dnešním díle poznáte Jirku Čmeláka Řehounka, našeho vrchního entomologa z trochu jiné stránky. Již dlouhá léta je Jirka členem výboru Cally a od roku 2007 posílou našeho pracovního kolektivu i se svým jemným smyslem pro humor, který mě vždy potěší. Jak vlastně Jirka ke Calle přišel a jaké zajímavé postřehy se mu honí hlavou si můžete přečíst v následujících řádcích. Já bych Jirkovi ráda za sebe popřála, aby se mu na poli ochrany (a nejen) pískoven dařilo plnit si své sny.

Romana Panská

Rodem jsem Nymburák z Polabské nížiny, tedy v jižních Čechách poměrně čerstvá náplava. Vzděláním učitel s aprobací biologie, zeměpis a ochrana životního prostředí a taky zoolog s rigorózní zkouškou. Povoláním učitel, postupně na gymnáziích v Nymburce, Soběslavi, Českých Budějovicích a opět v Soběslavi, a v poslední době taky odborný biologický pracovník a ekoporadce v Calle. Založením ochranář, liberál, tulák po horách, milovník českého jazyka, poezie a folkové muziky. A v posledních letech taky tatínek – amatér tříletého Jáchyma a půlroční Julie.

Když jsme se usadili v Budějovicích, nebylo vůbec jasné, jestli tu zůstaneme. A já jsem hledal, ke kterému místnímu sdružení bych se přidal, protože mi připadalo přirozené navázat na svoje ochranářské aktivity z Polabí nebo ze studií na Hané. Calla byla první volbou, protože Edu

Sequense jsem už dlouho znal ze společného působení v Dětech Země a taky s Vládou Molkem jsme byli v příležitostném kontaktu. Na začátku svého členství jsem měl dvě předsevzetí. Že nebudu profesionálním ochranářem a nechci žádnou funkci. Obě jsem nedodržel. Krátce po přijetí za člena mě kolegové zlomili, abych se stal členem výboru sdružení, jímž jsem dodnes. Později v Calle začala pracovat moje žena Klára a ta mě vtáhla do svých projektů. A když odcházela na mateřskou dovolenou, přijal jsem její pracovní úvazek na záskok, protože jsem do jejích projektů přirozeně nejvíc viděl. Onen záskok už se protáhl na několik let.

Calla mi umožnila dělat ochranu přírody na profesionální úrovni, především v oblasti ekologické obnovy těžebních prostorů. Kromě toho se můžu věnovat i svým oblíbeným broukům, ať už na oněch těžebních lokalitách nebo ve starých stromech. Pokouším se trochu vrátit broukům, co mi v životě dali. Za důležitý osobní přínos také považuji, že jsem mohl během svojí práce pro Callu poznat neuvěřitelné množství zajímavých a úctyhodných lidí. Bohužel tento příspěvek neposkytuje dostatek prostoru, abych je všechny jmenoval. Zajímavé přitom je, že část z nich sedává při jednáních o ochraně přírody na druhé straně stolu než já (ošklivěji se to vyjadřuje slovním spojením o stání na opačné straně barikády).

Podle zadání, které jsem před psaním tohoto příspěvku dostal, mám taky napsat, co po mně v Calle zůstalo. Jako první mě napadá, že jsem zanechal budoucím generacím bohatý archeologický materiál. To až se budou nějací cimetrnologové s hloubkovým izotopovým detektorem prohrabovat vrstvami papírů na mém pracovním stole. Pokud však otázka míří k novinkám v činnosti Cally, asi jsem hodně rozvinul téma ochrany brouků žijících ve starých stromech a mrtvém dřevu, posunul jsem problematiku ekologické obnovy po těžbě více do legislativní roviny a vymyslel docela úspěšný cyklus přírodovědných vycházek, který se daří za velkého zájmu veřejnosti udržet už třetí sezónu. A ještě taky trochu píšu pro Ďáblík.

Calla je v tuto chvíli respektovaným partnerem hned v několika oborech ochrany životního prostředí – v energetice, v ochraně přírody, v ekologické obnově po těžbě surovin a v ekoporadenství. Myslím, že předchozí věta platí i z pohledu našich partnerů „z druhé strany stolu“. Ovšemže s výjimkou některých politiků a zástupců velkých energetických firem, kteří stále tvrdošjně lpí na již zmiňovaných barikádách. Zároveň ale čelíme v podstatě permanentnímu boji o přežití, který sestává ze shánění finančních prostředků na provoz kanceláře a ekoporadny a vyplňování čím dál většího množství neúčinných ležster.

Ale dosti nářků – pojd'te s námi raději chránit a poznávat přírodu. Už v tomto Ďáblíku máte hned několik pozvánek na naše akce. Stačí si vybrat.

Jiří Řehounek

FOTOBLOG

Po stopách Cally v Národní přírodní rezervaci Brouskův mlýn

O horké sobotě 4. června jsme se za doprovodu botanika Leoše Lipla podívali na místa, která jsou spojena se vznikem Cally, tedy na Stropnici do NPR Brouskův mlýn mezi Jílovicemi a Borovanami. Neminuli nás

bublinatky, rosnatky, prstnatce, kosatce, d'áblík a mnoho další květeny i travin, také bahno, a čápi, hejno sedmi se vznášejících čápů. A vůbec pohodový den s přáteli. Však nahlédněte:

Jedlý zelený biofejeton bez éček

Mám kamarádku Zdeňku, která má ráda biostravu a kdysi svému manželovi na důkaz lásky uvařila tofu s cuketou. On to na důkaz lásky snědl.

Já tedy netvrdím, že tofu s cuketou je něco špatného, ale přeci jen většina z nás dává přednost třeba hamburgeru, což je vlastně rozemletá kráva, živená moučkou z vlastní pošle babičky, vložená do housky, obarvené ropnými deriváty. (Teď mluvím o hovězím hamburgeru – kuřecí je úplně jiná písnička, to je vlastně kolorované želé z kuřecích očí a pařátků s příchutí antibiotik.) Není proto divu, že podobně jako Zdeňka i moje žena radí rychlá občerstvení a mražené polotovary na stupnici škodlivosti kamsi mezi plutonium a hudbu Michala Davida. Aby mě donutila sníst skutečné jídlo, pozvala mě do biorestaurace.

Podnik na mě působil rozpolceným dojmem: cenami připomínal luxusní restauraci, způsobem obsluhy bufet a výzdobou mateřskou školku pro obzvláště málo nadané děti. Ani k nabízeným pokrmům jsem zpočátku nechoval přílišnou důvěru, neboť všichni strážníci v podniku byli zelení. Naštěstí se ukázalo, že

nejde o odraz stavu jejich žaludků, ale o odraz zelených stěn, takže jsem se zeleným přiborem klidně pustil do svého zeleného masa.

Mezi sousty jsem se z letáčků na stole dovtípl, že „bio“ je vlastně jen synonymum pro „obyčejné a drahé“. Například biojablka jsou normální seschlá jablka, co rostou na stromě za těžké peníze, zatímco taková ta velká krásná jablka za supermarketů ve skutečnosti vyrábějí v Číně malé děti z recyklovaných spacáků, ale za polovic. Běžná laciná čokoláda je ve skutečnosti emulgátor s hnědou příchutí a může obsahovat stopové množství kakaa a geneticky modifikovaného dehtu, zato opravdickou biočokoládu tvoří biokakao z biobobů, biomléko z biovemene biokrávy a biopolyglycerolpolyricinoleát. Musím uznat, že mé zelené biomaso bylo opravdu dobré a s klidným svědomím ho mohu každému doporučit. Já sám si na něm pochutnal skoro stejně jako na ropném derivátu. Večer jsem ženu na oplátku za biooběd vzal do biografu.

Zkrátka, bio má budoucnost. Zatím sice není možné sehnat všechno v biokvalitě za bioceny a ve svém biostravování jsme tedy stále nuceni dělat kompromisy, hlavní je ale nějak začít. Koneckonců, i muž mé biokamarádky Zdeňky si vymínil, že když mu jeho žena dělá tofu, tak jedině osmažené na sádle ze supermarketu.

Jan Flaška, autor je bioautor

Homeless recycling

Patří k obecně známým faktům, že hned po žácích prvního stupně základních škol jsou přeborníky v separovaném sběru druhotných surovin někteří lidé bez domova. Díky jejich aktivitě mizí z našich měst i volné krajiny řada předmětů, které tam předtím vyhodili slušní bydlicí spoluobčané. Jsem přesvědčený, že pokud by bylo zavedeno zálohování PET lahví, byl by právě díky bezdomovcům problém jejich pohazování na veřejných prostranstvích vyřešen.

Zcela zásadní inovaci vnesla nedávno do této problematiky dvojice bezdomovců, která obchází českobudějovická sídliště. Když jsem je spatřil poprvé, zprvu jsem vůbec nechápal, oč se snaží. Obcházel trávníky v okolí paneláků, bedlivě prohlíželi každý drn a čas od času se pro něco shýbli. Jenže nebylo vidět, že by něco také sebrali. Nejprve jsem se domníval, že něco ztratili a teď to hledají. Záhy mne však vyvedli z omylu.

V rukou totiž měli cigaretové nedopalky, z nichž velmi zručně dobývali zbylý tabák. Prováděli prostě separovaný sběr vajglů a recyklaci použitého tabáku! Pokud se tento sofistikovaný způsob chování šetrného k životnímu prostředí více rozšíří, znamenalo by to pro česká sídliště významné zlepšení čistoty trávníků, které bývají především pod balkóny přímo posety cigaretovými špačky.

A zkusme to domyslet ještě dál. Jestliže se radnice s bezdomovci dokáže dohodnout, že jim sběr nedopalků a dalších nevábných artefaktů zaplatí, vyděláme všichni. Na sídlištích budou výrazně čistší trávníky, zatímco magistrátu odpadnou stížnosti. A sběrači by si mohli namísto balení tabáku do starých novin nakoupit kuřivo přímo v trafice.

Jiří Řehounek

Na kole podél hranic

6. etapa: Hojná Voda – Rybník (60 km)

Na prahu měsíce, kdy opět začínají jezdit cyklobusy Jihotransu (byť v omezenějším režimu – jezdí zpravidla jen o víkendech a v červnu a září pouze v sobotu), nabízíme mapku a stručnou charakteristiku zajímavé cesty centrální a jižní částí Novohradských hor v pásmu po obou stranách státní hranice.

Všeobecná charakteristika: pohodlná trasa vede malebnou a velmi málo zalidněnou krajinou, ovšem je poměrně dlouhá bez možnosti zkrácení.

Nejsnazší přístup: do výchozího bodu cyklobusem (1 hod 45 min.) na Hojnou Vodu, zpět vlakem z Rybníka (1 h).

Z Hojné Vody dojedeme (po cestě s místním turistickým značením) na rozcestí v lese u bývalé osady Lukov. Dáme se po cestě jihozápadním směrem (přibližně podél hranice, která je odtud jen pár desítek metrů) a když mineme potok, zkrátíme si cestu tím, že se vydáme vzhůru průsekem po někdejších drátech: cesta je nesjízdná, musíme pěšky, ale vyplatí se to, protože po cca 0,5 km se ocitneme na lesní vrstevnicové

silniče, po níž se dáme doprava kolem Jeleního hřbetu. Povrch je komfortní (v druhé části dokonce položen nový koberec). Stále se držíme vrstevnice, vrch prakticky objedeme a po necelých 4 km odbočíme po svahu a sjedeme (zejména zpočátku pozor na nerovný povrch, i příčné rygoly) do jednoho z nejmalebnějších míst Novohradská, k vodní nádrži Zlatá Ktiš.

(1) Zlatá Ktiš: od konce 18. století nádrž (5 ha, až 100 000 kubiků vody) na říčce Černé (Švarcavě), vybudována pro regulaci vody pro splavování dřeva, u nádrže stávala dřevařská osada, dnes je ovšem hráz i přilehlá louka pohledově velmi pěkným přírodním zákoutím (v r. 2009 sem byla přivedena lesní silnice, ale původní plán na výstavbu rekreačního zařízení snad nebude realizován).

Od Zlaté Ktiše po pěšině přes louku šikmo do lesa a po lesní silnici lesem mírně vzhůru. Po necelém kilometru odbočíme doprava šikmo vzhůru po asfaltové cestě a po ní pokračujeme stále rovně až dorazíme k Žofínskému pralesu. Cesta se v této fázi promění ve velmi pohodlnou asfaltku.

(2) Žofínský prales: společně s menším pralesem Hojná Voda (který jsme navštívili v minulé etapě) nejstarší česká přírodní rezervace, vyhlášená v r. 1838 hrabětem Jiřím Buquoyem (přírodovědcem, jenž je znám i např. vynálezem neprůhledného barevného hyalitového skla), uchovává původní porost horského smíšeného lesa (smrky, jedle, buky, jasany...). Dnes má rozlohu 102 ha, ovšem od r. 1991 je oplocen, nicméně z asfaltky se přes plot nabízí několik zajímavých (a fotografováníhodných) pohledů.

Cesta vede téměř 1 km podél oplocení rezervace a pak stoupá k historickému hraničnímu kameni. Před námi se mezi stromy otevře údolí kolmé k hranici i naší cestě: v údolí stávaly dnes již zaniklé osady Skelná Huť a Stříbrná Huť a dodnes tam najdeme zplaněné pozůstatky ovocných sadů. Cesta dolů směřuje doprava lesem šikmo po svahu až na křižovatku, na níž se napojíme na cyklotrasu 1193. Po ní vjedeme do otevřeného údolí, dostaneme se až k hranici a podél ní vystoupáme k mostku, za nímž najdeme pohodlnou asfaltovou silničku. Po ní pokračujeme směrem k jediné osadě, kterou v této části Novohradských hor najdeme, k Pohoří na Šumavě.

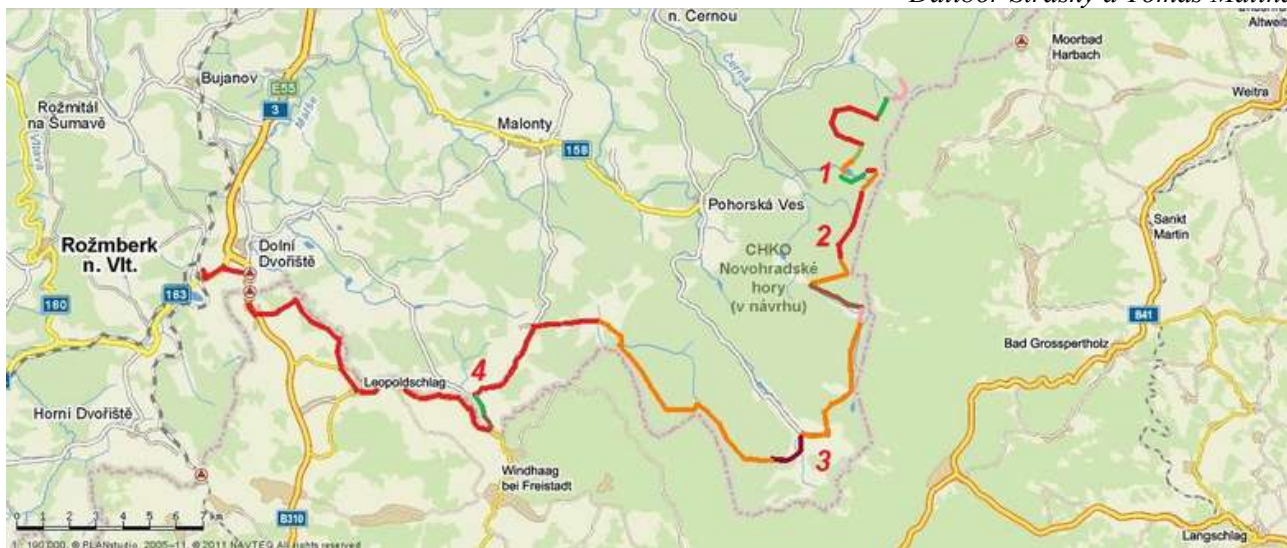
(3) Pohoří na Šumavě: původně sklářská obec ze 16. století, nesla název Buchers, obyvatelstvo bylo většinou německé (v r. 1890 tu žilo 1323 obyvatel – 1077 Němců a 246 Čechů – ve 186 domech). Osada proslula malbami lidových obrázků na skle, od 17. století měla pivovar, vinopalnu a hamr, ještě před sto lety tu však existovalo mnoho dalších živností, od truhlářů až po hodináře. Po r. 1945 byla obec nepřipadně přejmenována na Pohoří na Šumavě a záhy fakticky zanikla. Symbolem jejího úpadku se stal osud pozdně barokního kostela Panny Marie Dobré rady, který chátral, až se r. 1999 jeho klenba zřítla. Stavba byla částečně zakonzervována a v omezené míře opět slouží svému účelu. Do několika zbylých chalup v osadě se vrací život alespoň v podobě rekreačního bydlení. Nedaleko směrem po silnici do vnitrozemí najdeme malebnou Jiřickou nádrž obklopenou horskou loukou s roztroušeným smrkovým porostem.

Pro naši další cestu ovšem využijeme cyklotrasu 1193: její první část přes louku pod Pohořím kolem NPR Prameniště Pohořského potoka je nerovná, s velmi hrubým štěrkem, na hranici sjízdnosti, místy podmáčená. Totéž nás čeká ještě v mírném stoupání v lese za loukou, ale pak se dostaneme na vrstevnicovou silničku, která nám v následujících kilometrech nabídne velmi pohodlnou cestu příjemným smíšeným lesem se zajímavými skalními žulovými balvany vpravo a s občasnými výhledy doleva k hranici, která pod námi posléze klesne do údolí Malše. Po vyjetí z lesa pokračujeme po cestě březovou alejí a ocitneme se na křižovatce u bývalé osady Dolní Příbrání, kde zvolíme cyklotrasu 34, jež vede po běžné silnici s odbočením (asi po 2,5 km na křižovatce u bývalé Janovy Vsi) doleva do bývalé obce Cetviny.

(4) Cetviny: obec v exponované poloze nad Malší, která zde tvoří státní hranici, byla založena již ve 13. století a dodnes z ní zůstal především gotický kostel Panny Marie z 2. poloviny 14. století (stále občas slouží), doplněný před koncem 19. století křížovou cestou, která je hodnotným příkladem lidové sakrální architektury a plastiky. Křížová cesta vede k cetvinskému kostelu od hraničního mostku přes Malší, přináleží k ní i jeskynní kaple v lese. O revitalizaci Cetvin usiluje občanské sdružení Cetviny-Zettwing (<http://www.cetviny.cz/>).

Z Cetvin samozřejmě projedeme křížovou cestu (v první části vede jen travnatá pěšina, pak polní a lesní nezpevněná cesta), po dřevěném mostku překročíme Malši a poprvé v této etapě se ocitneme v zahraničí. Podél proudu Malše pokračujeme po pohodlné, středně frekventované silnici, po jejíž pravé straně se nám postupně nabídne celá galerie mlýnů. Tak dojedeme až do obce Leopoldschlag Markt. Zde odbočíme z hlavní silnice doprava na úzkou asfaltku a s ní se budeme držet stále podél Malše s pěknými výhledy do nivních porostů zejména na české („zanedbané“) straně. Dojedeme až do osady Stiegersdorf a zde se u mlýna dáme doleva mírně vzhůru, abychom vystoupali na silnici z Lince do Českých Budějovic: po překročení hraničního přechodu Wulowitz – Dolní Dvořiště odbočíme vlevo (zpočátku lépe po staré, nefrekventované silnici než po nové) a dojedeme až na nádraží v Rybníku.

Dalibor Stráský a Tomáš Malina

Pozvánky na akce

Sdružení Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Rostliny a hmyz Vrbenských rybníků“

S botanikem Petrem Kouteckým (PřF JU) a entomologem Jiřím Řehounekem (Calla)

Přírodovědná vycházka za poznáním zajímavých rostlin, hmyzu a dalších organismů žijících v Přírodní rezervaci Vrbenské rybníky. Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

V neděli 12. 6. 2011 v 9:30 hodin

Sraz na zastávce MHD České Vrbné (spoj č. 9)

Více informací: **Calla – Sdružení pro záchranu prostředí**, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Calla a Společnost Rosa

Vás srdečně zvou na besedu z cyklu Zelených čtvrteků

České Budějovice – město k (pře)žití?

s Filipem Dubským a Miroslavem Vodákem
architektky z teamu NOLIMAT

Jak pracovat při plánování nových staveb ve městě? Využití problémové fotografie ve veřejném dialogu. Ukázka koncepčního týmového plánování na příkladu projektu zastavení Mariánského náměstí.

**Ve čtvrtek 16. června 2011 od 18:00 hodin
v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.**

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9, České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>

Také se Vám nelíbí, jak ČEZ vládne českou zemí? Vadí Vám, jak nám lžou o nedostatku elektřiny bez dalších rizikových reaktorů v době, kdy patříme mezi největší vývozce elektřiny v Evropě? Jak nás balamutí o výrazném zdražení elektřiny kvůli odstavení německých jaderných elektráren? Nechcete, aby Vám za humny vyrubali úložiště radioaktivních odpadů? Chcete už říci dost bylo jádra? Chcete revoluci v energetice?

Pak pojd'te s námi! Kdo, když ne my sami, to může změnit!

Sdružení Calla, Jihočeské matky a Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí vás zvou

na výstup na Klet',

který se uskuteční v sobotu 25. června 2011 od 13 hodin.

Na vrcholu Kleti se od 15 hodin uskuteční mezinárodní protestní shromáždění proti jaderné energetice.

Pojd'te s námi změnit naši energetiku!

DNES VÝSTUP NA KLETĚ, ZÍTRA VÝSTUP Z JÁDRA.

Sdružení Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za nočními motýly k Arpidě“

(náhradní termín za 27. 5. 2011)

S entomology Zdeňkem Hančem (AOPK ČR)
a Otomarem Adamem

Přírodovědná vycházka spojená s odchytem motýlů pomocí světelného zdroje.
Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti
a potrvá zhruba dvě až tři hodiny.

Ve čtvrtek 30. 6. 2011 ve 20:30 hodin

Sraz na zastávce MHD U Hvízdala (spoje č. 9, 14 a 15)

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Opět si dovoluji všechny zájemce pozvat na tradiční

LETNÍ TÁBOROVÉ BRIGÁDY

v jihočeských močálech

Akce jsou vhodné pro dívky i mladé muže, hlavní náplní je úklid posekané trávy z mokrých luk a rašelinišť v přírodních rezervacích.

Nejčastějším pracovním nástrojem jsou v případě dívek hrábě, v případě mužů vidle. Pracovní podmínky bývají náročné. Pracuje se 7 hodin denně za plat od 50 do 70 (pouze výkonní jedinci) Kč/hod. Kromě práce je součástí akcí zpravidla i nepracovní program. Ten sestává zejména z **celodenních cyklistických** (někdy pěších) **výletů** do přírody Třeboňska, Novohradských hor, Šumavy či České Kanady. Občas se můžete setkat se čtením básniček či trochou společného kreslení aj.

Podmínky účasti: Věk od 16 let výše, chuť pracovat a schopnost odolávat nepohodě (zima, horko, komáři, voda, drzé požadavky náčelníka atd.) **Podmínky na akci:** Bydlení ve velkém vojenském stanu (nebo ve vlastním) na okraji rezervace, vaření společné - náklady rozpočítané mezi účastníky (asi 70 Kč/os./den). Počet 6 - max. 16 osob. Vegetariáni apod. jsou vítáni, smažky a alkoholici nikoli. **Nutné vybavení:** kolo!!, doklady, holínky, pláštěnka, spacák, karimatka, teplé a náhradní oblečení. Vhodné vybavení: hudební nástroje, vlastní básně či texty.

TERMÍNY:

V průběhu května a začátkem června budeme pracovat postupně v přírodních rezervacích Krabonošská niva, Děkanec, Ohrazení a ve Vojenském újezdu Boletice. (I v tomto období je možné přijet). Poté nastanou klasické „táborové“ akce:

12. – 24. 6. Přírodní památka **Gebhárecký rybník** v České Kanadě

26. 6. - 8. 7. Národní přír. rezervace **Brouskův mlýn** v nivě říčky Stropnice na Českobudějovicku
(lze přijet i o týden později)

10. 7. - 29. 7. Přírodní památka **Slavkovické louky** na Šumavě nedaleko Lipenské nádrže

31. 7. - 12. 8. Přírodní rezervace **Dvořiště** na Třeboňsku

14. 8. – cca 26. 8. Přírodní památky **Zámek** a **Ďáblík** na Trhvosvinensku

4. 9. – 16. 9. Přírodní památka **Kaliště** na Českobudějovicku

18. 9. – 30. 9. Přír. památka **Ohrazení** na Českobudějovicku a Vojenský újezd **Boletice**

ZÁVAZNÉ PŘIHLÁŠKY: Písemně nebo e-mailem nejpozději **2 týdny** před akcí na adresu: Ing. Jiří Marek - **STROM**, Chvalkov 22, 374 01 Čížkrajice. Tel.: **606 445 391**, e-mail: marek.chvalkov@tiscali.cz nebo istrom.cz@gmail.com. Uvádějte nejen mailovou, ale i standardní adresu!!! Při obsazeném termínu Vám nabídnu náhradní. Informace o místě a době srazu obdržíte asi týden před akcí na svůj e-mail.

Na setkání se těší Jirka Marek

VŠECHNY INFORMACE NAJDETE NA www.istrom.cz

----- ĎÁBLÍKOVA PORADNA -----

Jsou zmije letos přemnožené? Máme se více obávat zmijího uštknutí?

Zprávy o přemnožení zmijí se objevují s různou intenzitou prakticky neustále. Letos na jaře jim nahrává velmi teplé počasí a období rozmnožování, takže jsou zmije více vidět. Existují také místa, kde žije zmijí více než jinde. To ovšem neznamená, že jsou zmije přemnožené, ale že na oněch místech mají lepší podmínky k životu. Patří mezi poměrně dlouhověká zvířata a o výrazných cyklických výkyvech jejich populací není nic známo. V České republice je zmije obecná zařazená zcela oprávněně mezi zvláště chráněné živočichy.

Když se zmije vyskytne v okolí vašeho domu, existují opatření pro minimalizaci rizika. Zkušený zoolog Mojmír Vlašín nedávno pro server idnes.cz doporučil tohle: „Většinou stačí uklidit binec kolem domu a na zahradě a udržovat nízký trávník. Takovou oblast zmije vyklidí sama.“ Rozhodně není vhodné zmijí odchytávat a přenášet na jiné místo. Jednak je k takovému jednání potřeba zkušenost s manipulací s jedovatým hadem, jednak potřebujete výjimku ze zákona o ochraně přírody a krajiny. Navíc uvolněné teritorium s vhodnými podmínkami patrně brzy obsadí jiná zmije.

Ani přehnaný strach z uštknutí při pohybu v přírodě není rozhodně zapotřebí. Zdravý dospělý člověk by měl zmijí kousnutí přežít. Nemusíte ale zkoušet všechno, protože zejména v případě alergické reakce na zmijí jed by mohl být ohrožen i život. Na místě tedy rozhodně není panika s přemnožením zmijí, ale spíše opatrnost při pohybu v terénu. Zmije totiž na lidi za normálních okolností neútočí. Prostě nejsme adekvátně velkou kořistí pro hada, který ulovené živočichy polyká vcelku.

Jiří Řehounek

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 384 971 934 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve štěrkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 384 971 934, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 384 971 932, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí - 10 až 14 hodin (především energetika)

Úterý - 14 až 16 hodin (všeobecné ekoporadenství)

Čtvrtek - 13 až 17 hodin (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě surovin)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 310 166, 387 311 381

Fax: 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je 29. června 2011. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz. Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Všechna starší čísla občasniku Ďáblík najdete na webových stránkách sdružení Calla.

►► Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◀◀

►► Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz. ◀◀